

16 december 1960

U 15982/60 - C 46 - P1/PS9.

F A 9974/17

GEHEIM

Land:

Groot-Brittannië.

Onderwerp:

De Britse politiek ten opzichte van Europa.

Referenties:

Feitelijke datum:

Begin december 1960.

Datum van
waarneming:

Medio december 1960.

Bron:

Betrouwbaar.

Informatie:

Van gezaghebbende Britse ambtelijke zijde.

Opmerkingen:

Verzonden aan:

de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

Groot-Brittannië

DE BRITSE POLITIEK TEN OPZICHTE VAN EUROPA

De Brits-Duitse besprekingen van deskundigen zijn in zoverre gevorderd, dat een vrij duidelijk overzicht begint te ontstaan over de economische implicaties van een mogelijk nauwer contact tussen de Zes en de Zeven. Bij de gesprekken tussen MACMILLAN en ADENAUER op 10 en 11 augustus in Bonn werd de economische aanpak van het gehele probleem gekozen, omdat naar de opvatting van de Britse regering de politieke kant op het ogenblik minder dringend is, want a) de Commonwealth-bezwaren tegen een samengaan met de Zes zijn niet van politieke, maar overwegend van economische aard; b) het punt van de supra-nationaliteit der Europese instellingen wordt minder urgent geacht, ook al omdat er aanwijzingen zijn dat tengevolge van De GAULLE's politiek die supranationaliteit van binnen wordt uitgehouden. Overigens is de gehele benadering van het probleem Zes-Zeven en Commonwealth aan Britse kant typisch Engels in die zin, dat men zich niet al te zeer verdiept in scholastische beschouwingen over het politieke dan wel economische karakter ervan. Enerzijds heeft MACMILLAN door HEATH, een kabinetsminister dus met eigen stem in de kabinetszittingen, speciale verantwoordelijkheid voor Europese zaken te geven, laten zien dat hij het politieke karakter van de problemen duidelijk ziet. Zo heeft HEATH ook, wanneer een zitting plaats vindt met bijvoorbeeld LLOYD en MAUDLING over de aangeduide vraagstukken, het voorzitterschap. Anderzijds heeft dit alles weer niet belet voorlopig de zaken eerst maar eens van de economische kant te bekijken.

Van Britse zijde was men niet erg enthousiast over de Italiaanse wens, dat ook met de Italianen bilateraal overleg zou plaats vinden. Met name zag men het gevaar van

Franse vrees voor isolering. Men wilde echter de Italianen niet teleurstellen en vond derhalve bij de ontmoeting tussen MACMILLAN en FANFANI in Rome op 20 en 21 november de oplossing, dat met hen bilateraal alleen zal worden gesproken over de specifieke problemen die voor Italië aan de kwestie verbonden zijn. MACMILLAN heeft bovendien tijdens zijn verblijf in Rome een bezoek aan de Franse ambassadeur gebracht om hem op de hoogte te stellen en de zaak te expliceren.

Aan Britse zijde had men overigens gehoopt dat de Duitsers de Fransen vrij volledig op de hoogte zouden houden van het Brits-Duitse overleg, maar dat schijnt op vrij bescheiden schaal gebeurd te zijn. In ieder geval wil men er in Londen niet toe bijdragen de Fransen het gevoel te geven, dat de Britten onder hun duiven schieten, omdat men namelijk zeer wel begrijpt dat de sleutel tot een mogelijke oplossing voorlopig in Parijs ligt.

De Britten voelen zich ten aanzien van Finlands wens in de E.V.A. te worden opgenomen in een dilemma. Enerzijds is de redenering: wanneer men door het opnemen van weer een neutraal land aan de E.V.A. een sterk neutralistische inslag geeft, zou dat op de lange duur gezien een overbrugging tussen Zes en Zeven nog moeilijker kunnen maken dan nu al het geval is. Anderzijds: wellicht is het voor Finland van groot politiek belang om door binding aan de E.V.A. zijn al te eenzijdige binding aan de Sowjet-Unie enigszins te doorbreken. Daaraan zou Engeland dienen mee te werken. Daartegenover staat, dat, economisch gesproken, de binding van Finland aan de E.V.A. voor Engeland, gezien de meestbegunstigingsclausule in de overeenkomst tussen Finland en de Sowjet-Unie, uitgesproken nadelig zou zijn.

Het huidige tempo van het overleg tussen exponenten van de Zes en de Zeven rechtvaardigt geen spectaculaire verwachtingen. Als het al tot overeenstemming komt,

dan zal dat eerder een proces van jaren dan van maanden
zijn.

Begin december 1960.